

УДК 811.161.2'367.625

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/24.176826>**Наталія ОСТРАТИУК,***orcid.org/0000-0003-4010-2952*

аспірант кафедри української мови

Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

(Вінниця, Україна) *natalia_ostratiuk@ukr.net*

ДІЄСЛОВА ВІДЧУТТЯ В СУЧАСНИХ СЕМАНТИЧНИХ КЛАСИФІКАЦІЯХ ДІЄСЛІВНОЇ ЛЕКСИКИ

У статті детально розглянуто наявні дієслівні типології та визначено місце в них дієслів відчуття. Зокрема, проаналізовано дієслівну класифікацію Т. О. Золотової, що дозволяє уточнити, запропоновану В. В. Виноградовим картину основних структурно-семантичних типів слів. Проаналізовані класифікації дієслівної лексики зведено до трьох типів: 1) основані на синтагматичних властивостях; 2) основані на парадигматичних властивостях; 3) дієслова основані на синтагматичних і парадигматичних властивостях одночасно.

Ключові слова: дієслова відчуття, лексика, типи, семантичне значення, підгрупи.

Natalia OSTRATIUK,*orcid.org/0000-0003-4010-2952*

Postgraduate Student of the Ukrainian Language Department

National Pedagogical University named after M. P. Drahomanov

(Vinnytsia, Ukraine) *natalia_ostratiuk@ukr.net*

MODERN SEMANTIC CLASSIFICATION: THE VERBS OF «FEELINGS»

The article deals with the verb typologies in detail and the place of verbs in them is defined. The verbal classification of T. O. Zolotova is analyzed, which allows us to clarify the picture of the basic structural-semantic types of words proposed by V. V. Vinogradov. It is noted that in the semantic-grammatical classification of I. R. Vitaly there are no distinctly distinct predicate feelings that have a more specific semantics. Verbal sensation, together with verbs of perception, emotional attitude, are considered by T. A. Kildibekova as a peripheral group of verbs of action. V. O. Horpynych classifies the verbal vocabulary based on its semantic meaning, and distinguishes the lexical-semantic groups V. M. Rusanivskyi, thoroughly analyzing the verbal vocabulary according to its formal features, allocates 41 functional-semantic group. The basis of this classification is the sign of the ability of verbs to be combined with other parts of the language in the sentence.

In the interpretive idiographic dictionary of Russian verbs (with English) the verbs of the same sense of sense are combined into one group according to the categorical lexical semes «to perceive anything in any way».

On the grounds of the logical-grammatical approach O. I. Leuta defines separate lexical-semantic groups of verbs, noting that the verb sensations do not form a separate group, but are part of different lexico-semantic groups in their meanings. In the dissertation research, S. M. Deishlev grouping of verbs was carried out on a logical and semantic basis by identifying common themes and correlating verbal units with facts of reality. Verbal sensation is considered as lexical-semantic components of the lexical-semantic groups of verbs of perception and not allocated to a separate group.

Another approach to the sense verbs is observed in Yu. V. Tkachenko research studios, according to which the verb senses form a separate verb from the perception of the lexical-semantic group of the semantic class of verbs of psychic activity.

Observing the point of L. M. Vasiliev, we note that verbs denoting various mental processes, are combined into a semantic class in the integral semanteme «the mental» (sensory and mental) of human activity in its various aspects.

We believe that numerous classifications of verbal vocabulary can be reduced to three types: 1) based on syntagmatic properties; 2) based on the paradigmatic properties of the verb as a unit of the lexical-semantic system; 3) based on syntagmatic and paradigmatic properties simultaneously.

Key words: feeling verbs, vocabulary, types, semantic meaning, subgroups.

У сучасній лінгвістиці, як українській, так і зарубіжній, досліджуються семантичні особливості дієслів як особливого класу слів, що характеризує ознаки предметів і їх відношення. Дієслівні лексеми аналізуються, з одного боку, в лексико-семантичному аспекті на підґрунті денотативного підходу, основою якого є онтологічне

розчленування дій і станів. Лексико-семантичний опис дієслів дозволяє диференціювати граматичні категорії (вид, стан, перехідність – неперехідність, спосіб, час та ін.), ознаки (активність – пасивність, статичність – динамічність, об'єктна – суб'єктна орієнтованість та ін.) та граматичні процеси, властиві ієрархічно організованій функціональній

системі дієслів. А з другого – у функціональному аспекті, який дозволяє виявити суттєві закономірності функціонування дієслівної лексики в мові та мовленні, з'ясувати її роль, назначення та потенційні можливості (А. П. Загнітко, Н. Б. Іваницька, Н. Л. Іваницька, О. І. Леута, В. М. Русанівський та ін.). Цей підхід дозволяє глибше ідентифікувати семантику дієслів, сприяє виявленню внутрішньодієслівних зв'язків і «функціонально-семантичних категорій каузативності, зворотності, суб'єктно-об'єктних відношень і результати» (Кильдибекова, 1985: 7), а також з'ясувати характер сполучуваності дієслівних предикатів.

Але залишаються недостатньо описаними в лексико-семантичному та функціональному аспектах деякі групи дієслів, наприклад дієслова відчуття, незважаючи на те, що вони відображають один із найважливіших властивостей психічної діяльності людини – «відбиття у свідомості біологічно обумовлених сигналів про внутрішній стан організму» (Васильєв, 1981: 43).

Вивчення наукової літератури засвідчило, що дієслова відчуття загалом не досліджено. У зарубіжній лінгвістиці існують поодинокі роботи, присвячені цій проблемі. Так, у порівняльному аспекті досліджувалися дієслова відчуття в російській і киргизькій мовах – Г. С. Мусурмонова, в російській і таджикській мовах – Д. К. Усмонов, С. А. Файзієва. Деякі питання висвітлювалися в роботах, присвячених аналізу лексики сприйняття: А. Й. Гудавичюс, П. Н. Кочетков С. А. Моисеева, О. В. Падучева.

У сучасному мовознавстві, як було вказано вище, існують різні підходи до вивчення та класифікації дієслівної лексики.

Мета статті – розглянути наявні дієслівні типології більш детально та визначити місце в них дієслів відчуття.

Виклад основного матеріалу. За семантико-граматичною типологією І. Р. Вихованця, всі предикати поділяються на:

1) предикати дії (вказують на діяльність, яку активно і безпосередньо породжує і стимулює суб'єкт);

2) предикати процесу (позначають певну динамічну ситуацію, яка не потребує активного виконавця);

3) предикати стану (передбачають «пасивного» суб'єкта, реалізуються у тому відрізьку часу, з яким співвідносяться, отже, відображають тимчасову ознаку предмета);

4) предикати якості (позначають деяку внутрішню і постійну ознаку, яка в певному сенсі є невід'ємною щодо предмета);

5) локативні предикати (диференційною однокою вихідної локативності є статичність, позначають локативний стан);

6) предикати кількості (позначають точну або неозначену кількість відповідних предметів) (Вихованець, 1992: 93–111).

Отже, дослідник у своїй класифікації, беручи до уваги найбільш узагальнені, абстрактні категоріально-лексичні семи у значенні дієслів ('дія', 'процес', 'стан', 'якість', 'локативність', 'кількість'), не виділяє окремо предикати відчуття, які мають більш конкретну семантику.

Із позицій комунікативної граматики Г. О. Золотова поділяє дієслівну лексику на два підкласи: акціональні (дієслова дії) та статуальні (дієслова стану), які розрізняються, перш за все, ознаками активності та цілеспрямованості (Золотова, 2004: 60–62). До акціональних дієслів учена відносить такі семантичні розряди, як-от: дієслова конкретної фізичної дії; дієслова переміщення, руху; мовленнєвої дії; донативної дії; соціальних інтерсуб'єктних дій; ментальної дії; сприйняття; емоційної дії; фізіологічної дії; способу поведінки тощо. Зауважимо, що дослідниця не виокремлює дієслова відчуття, розглядаючи їх як дієслова сприйняття. Ознаками, що характеризують акціональні дієслова (в більшій чи меншій мірі), є активність і цілеспрямованість дії, що здійснюється, частіше за все, особою або живою істотою, потенційна спостережуваність, здатність до конкретно-часової локалізації, інтерпретація й оцінка (дві останні ознаки притаманні також статуальним дієсловам) (Золотова, 2004: 61–62). Проведене нею дослідження засвідчило, що в смисловій структурі багатьох дієслів регулярно простежується опозиція акціональність / неакціональність, яка може слугувати об'єктивною основою для розмежування значень дієслів. Це явище, на думку Г. О. Золотової, «знаходиться у фокусі безперервної взаємодії синтаксису та семантики: або дієслово реалізує свої різні значення у відповідних конструкціях, або, навпаки, відповідні конструкції зумовлюють різні значення дієслів» (Золотова, 2004: 80).

Підкреслимо, що класифікація Г. О. Золотової спирається на критерії, які є релевантними для розуміння структури тексту, тобто на ті, які дієслово виявляє в організації тексту. «При цьому семантика дієслова виражає його онтологічну сутність, називаючи відповідні класи предикативних ознак, вияв яких властиве певним класам суб'єктів, – вказує дослідниця та підкреслює далі: – Ця суттєва ознака... є його постійною, невід'ємною характеристикою, незалежно від

використання» (Золотова, 2004: 62). Змінною ознакою, залежною від комунікативно-синтаксичних умов тексту, є віднесеність предикатів до часової вісі. Саме семантика дієслівних класів зумовлює їх текстові можливості, склад їх функціонально-синтаксичної парадигми, участь у комунікативних регістрах. Отже, Г. О. Золотова здійснила класифікацію дієслів, ґрунтуючись на подібності та відмінності в їх лексико-семантичному значенні, в їх морфологічній парадигмі, в способах їх синтаксичного поширення, в їх семантико-синтаксичній ролі в структурі речення, та виділила групи дієслів відповідно до їх комунікативно-функціональної парадигми: 1) неповнозначні дієслова: модифікатори (фазисні, модальні); компенсатори; 2) повнозначні: акціональні (фізичного діяння, ментального діяння); неакціональні (статуальні, функтивні, реляційні, комплікатори – каузативні, авторизуючі) (Золотова, 2004: 76–80).

Розроблена дослідницею систематизація дієслівної лексики дозволяє уточнити запропоновану В. В. Виноградовим картину основних структурно-семантичних типів слів.

На засадах функціонально-семантичного підходу до вивчення мовних одиниць класифікує дієслівну лексику Т. А. Кільдибекова, розглядаючи дієслова дії та дієслова стану як лексико-граматичні розряди, оскільки «кожний із них, утворюючи певне лексико-семантичне угруповання слів, у той самий час характеризується диференційними граматичними ознаками» (Кільдибекова, 1985: 51). Ураховуючи те, що поняття дії складається із набору семантичних ознак (активність, доцільність, каузативність, яка пов'язана з об'єктивністю), дослідниця серед дієслів дії виділяє такі семантичні розряди, як-от (Кільдибекова, 1985: 52–59): дієслова із значенням конкретної фізичної дії, дієслова із значенням інтелектуальної дії, дієслова із значенням абстрактної дії, дієслова із значенням складної дії (діяльності, складні процеси), що утворюють ядро дієслів дії, а також периферійні групи: дієслова із значенням дії неістоти, двоподійні дієслова, дієслова із значенням сприйняття зовнішнього світу суб'єктом і його розумові процеси, які поділяються, в свою чергу, на два розряди: 1) перехідні дієслова почуття (відчуття), сприйняття, емоційного відношення – *відчувати, бачити, сприймати, помічати, жаліти, любити, ненавидіти, зневажати* тощо; 2) дієслова інтелектуальної діяльності (знання, пам'яті, мовлення) – *згадувати, думати, говорити, забувати, знати, повідомляти, розуміти* тощо. Дієслова ядра мають загальні граматичні характеристики (перехідність, видові та часові ознаки).

У периферійних дієсловах спостерігається розмивання семантичних компонентів дії.

Зауважимо, що для дієслова почуття (відчуття), сприйняття, емоційного відношення мають суб'єктивну спрямованість, у них незавжди наявна семи 'каузативність'. Ці дієслова виражають відношення між суб'єктом (носієм стану сприйняття або інтелектуальної діяльності) та об'єктом сприйняття. Але об'єкт не знаходиться під впливом суб'єкта, а лише охоплюється його сприйняттям, він є джерелом інформації.

На думку дослідниці, дієслова стану також мають ядро та периферію. До ядра неакціональних дієслів входять лексеми, що із граматичної точки зору характеризуються як неперехідні абсолютивні одиниці, які сполучаються з ім'ям суб'єкта – носія стану, серед них: дієслова із значенням фізичного або психічного стану суб'єкта або зміни цього стану (*боліти, твердіти, тліти, жевріти; переживати, радіти* тощо); дієслова із значенням фізіологічних процесів (*дихати, спати, кашляти* тощо); дієслова поведінки (*бешкетувати, капризувати, вередувати, упадати, раболіпствувати* тощо); функтивні дієслова (*горіти, кипіти, текти* тощо); дієслова звучання (*барабанити, звучати, шуміти* тощо); дієслова буття (*бути, жити, існувати* тощо). На периферії знаходяться такі групи: дієслова мовленнєво-розумової діяльності (*нити, розмовляти, шепотіти, повідомляти, інформувати* тощо); дієслова психічної діяльності (*бачити, дивитися, сприймати, спостерігати, відчувати, почувати, чути* тощо); дієслова відношення (*відповідати, переважати, рівнятися* тощо); дієслова розташування (*знаходиться, висіти, стояти* тощо); дієслова володіння та належності (*мати, володіти, тримати* тощо) (Кільдибекова, 1985: 59–61). Дієслова стану периферійних груп мають неоднотипні граматичні характеристики: можуть бути перехідними і неперехідними, можуть поширюватися або ні обставинними актантами, але це не є функціонально значущим.

Отже, дієслова відчуття разом із дієсловами сприйняття, емоційного відношення розглядаються Т. А. Кільдибековою як периферійна група дієслів дії. Але, думається, що дієслова відчуття можуть виражати як активну дію суб'єкта, так і його стан (фізичний або психічний), а також психічну діяльність, тому їх потрібно розглядати як окремий лексико-семантичний розряд дієслівної лексики.

В. О. Горпинич класифікує дієслівну лексику, спираючись на її семантичне значення, та виділяє наступні семантичні (лексико-семантичні) групи: дієслова руху (пересування, переміщення), дієс-

лова мислення, дієслова бажання, дієслова мовлення, дієслова волевиявлення, дієслова вияву почуттів, дієслова вияву ознаки, дієслова стану, дієслова ставлення, дієслова вияву фази дії (фазові дієслова), дієслова сприйняття (*бачити, чути, сприймати, засвоїти*). Дослідник підкреслює, що «Семантичні зв'язки між словами настільки складні і багатогранні, що непросто, а часто неможливо, провести чітку межу між окремими семантичними групами» (Горпинич, 2004: 158).

В. М. Русанівський, ґрунтовно проаналізувавши дієслівну лексику за її формальними ознаками, «що охоплюють фразову синтагматику дієслова (сполучуваність з іншими дієсловами та іменниками), лекsemну синтагматику (поєднуваність із префіксами) і парадигматику (можливість лексеми виступати у формі пасивного дієприкметника)» (Русанівський, 1965: 59), виділив 41 функціонально-семантичну групу: дієслова бажання, волевиявлення, можливості та наміру, часових меж, мислення, навчання, пересування тощо (Русанівський, 1965: 56–65). В основу цієї класифікації було покладено ознаку здатності дієслів поєднуватися з іншими частинами мови в реченні.

У тлумачному ідеографічному словнику російських дієслів (з англійськими еквівалентами) (Большой толковый словарь..., 2007) представлено варіант класифікаційної парадигми дієслів, узятих як в основних, так і в неосновних (вторинних) значеннях. За принципом ієрархії в структурній організації (макроструктурі) лексико-семантичних парадигм на підставі семантичних суперкласифікаторів було виділено три лексико-семантичних поля (поле «Дія та діяльність», поле «Буття, стан, якість», поле «Відношення»), які, в свою чергу, поділено з урахуванням категоріально-лексичної семантики (категоріально-лексичної семи та суттєвої семантичної ознаки, що її уточнює) на різні «підполя» та лексико-граматичні угруповання (групи). Так, на думку укладачів словника (Л. Г. Бабенко, І. М. Волочкової, Ю. В. Казаріна, М. Л. Кусової, М. Ю. Мухіна, Т. В. Попової та ін.), до поля «Дія та діяльність» входить підполе «інтелектуальна діяльність», яку складають такі групи: модальні дієслова, дієслова сприйняття, розуміння, пізнання, мислення, пам'яті, уяви та припущення, порівняння та зіставлення, вибору, рішення, визначення, перевірки (Большой толковый словарь..., 2007: 243–249). У словнику дієслова сприйняття та дієслова відчуття поєднуються в одну групу за категоріально-лексичною семою (типовою семантикою) «сприймати будь-що будь-яким чином (зором,

слухом, нюхом) за допомогою якихось зовнішніх органів чуття», базовим дієсловом є *сприймати (сприйняти)* (Большой толковый словарь..., 2007: 243). Отже, до однієї групи включено дієслова *бачити, слухати, чути, дивитися, зустрічати, спостерігати, милуватися* та ін., з одного боку, а з другого – *відчувати, чути (холод), сприймати дотиком, відчувати на дотик*.

На підставах логіко-граматичного підходу О. І. Леута у докторській дисертації «Дієслівні речення в українській літературній мові: структура, семантика, моделі» визначив наступні лексико-семантичні групи дієслів: дієслова дії, дієслова руху, дієслова стану, процесуальні дієслова, дієслова соціальних і ментальних дій, релятивні дієслова (відношення), дієслова місцеперебування, дієслова буття, дієслова характеристизації, дієслова екзистенційні, дієслова володіння (Леута, 2009: 9). Дієслова відчуття, на думку вченого, не утворюють окрему ЛСГ, а входять у різних своїх значеннях до різних ЛСГ.

У дисертаційному дослідженні С. М. Дишлевої «Адвербіальна дистрибуція лексико-семантичних груп українських дієслів» з'ясування семантичної природи дієслівних значень та їх групування здійснено на логіко-семантичній основі шляхом виявлення спільних сем і співвіднесеності дієслівних одиниць із фактами дійсності (Дишлева, 2008: 3). Дослідниця виокремила основні лексико-семантичні групи дієслів за ознакою наявності спільних сем і за співвіднесеністю дієслівних одиниць із фактами дійсності, а саме: дієслова дії; дієслова руху та переміщення; дієслова релятивної семантики; дієслова стану і процесу; дієслова ментальних і соціальних дій суб'єкта; дієслова звучання та звуконаслідування; дієслова буття; дієслова на позначення виникнення, появи, настання; дієслова характеристизації; дієслова просторової локалізації; модальні дієслова; фазові дієслова. На думку вченої, дієслова сприйняття поділяються на підгрупи: а) дієслова активного сприйняття: *дивитися, слухати, нюхати, мацати* та ін.; б) дієслова пасивного сприйняття: *бачити, відчувати, чути, почувати* та ін. (Дишлева, 2008: 5). У цьому дослідженні дієслова класифіковано з урахуванням не тільки лексико-семантичних диференційних ознак, а й синтаксичних, функціональних особливостей як предикатів у семантичній структурі простого речення. Але, як бачимо, С. М. Дишлева розглядає дієслова відчуття, незважаючи на їх семантичні та граматичні особливості, як лексико-семантичні компоненти ЛСГ дієслів сприйняття та не виділяє їх в окрему групу.

Інший підхід до дієслів відчуття спостерігаємо у дисертаційному дослідженні «Дієслівна вербалізація градуальної семантики в сучасній українській мові» Ю. В. Ткаченко, в якому дослідниця на засадах філософського вчення Зіммеля та Дільтея про життя та семантичній класифікації дієслівної лексики Л. М. Васильєва виокремлює два лексико-семантичні класи дієслів: дієслова дії та дієслова психічної діяльності (Ткаченко, 2016: 13). На її думку, дієслова відчуття складають окрему від дієслів сприйняття ЛСГ семантичного класу дієслів психічної діяльності.

У нашому дослідженні ми також дотримуємося точки зору Л. М. Васильєва (Васильєв, 1981: 43), який виділив такі лексико-семантичні підгрупи дієслів семантичного класу психічної діяльності людини, як-от:

1) дієслова відчуття – загальний ідентифікатор ‘відчуття як сигнали про внутрішній стан організму’;

2) бажання – загальний ідентифікатор ‘відчуття потреби в будь-чому’;

3) сприйняття – загальний ідентифікатор ‘сприйняття загалом’;

4) уваги – загальний ідентифікатор ‘виявлення уваги по відношенню до декого, дечого’;

5) емоційного стану – загальний ідентифікатор ‘емоційний стан’;

6) емоційного переживання – загальний ідентифікатор ‘емоційне переживання’;

7) емоційного ставлення – загальний ідентифікатор ‘відчуття як відбиття у свідомості людини різних станів і функцій організму’;

8) мислення – загальний ідентифікатор ‘розумовий процес’;

9) знання – загальний ідентифікатор ‘результат розумової, чуттєвої та вольової діяльності людини або набуття знань у процесі такої діяльності’;

10) пам’яті – загальний ідентифікатор ‘ментальність’, який означає відношення до думки, до розумової діяльності людини.

Отже, дієслова, що позначають різноманітні психічні процеси, поєднуються в один семантичний клас за своєю інтегральною семою ‘психічна (чуттєва та розумова) діяльність людини в різних її аспектах’.

Підкреслимо, що ми, услід за Л. М. Васильєвим (Васильєв, 1981: 132), розмежовуємо дієслова відчуття та дієслова сприйняття, які мають спільну інтегральну сему ‘відчувати (опис чуттєвого сприйняття дійсності)’, але розрізняються диференційними семами: ‘фізичні відчуття людини’ (дієслова відчуття), ‘пізнавальна діяльність людини за допомогою органів чуття’ (дієслова сприйняття). Зауважимо, що в дисертаційній роботі, загалом спираючись на семантичну класифікацію дієслівної лексики Л. М. Васильєва, ми уточнюємо її зміст. Розбіжності стосуються, передусім, лексичного наповнення лексико-семантичних груп сприйняття і відчуття, їх семантично-функціональних характеристик. Наприклад, Л. М. Васильєв розглядає дієслова типу *бачити, чути, дивитися, слухати* як дієслова сприйняття, а ми – як відчуття за їх основним значенням (‘відчувати світлові хвилі (коливання)’, ‘відчувати звукові хвилі (коливання)’), однак окремі ЛСВ цих дієслів відносяться до групи сприйняття (детально – у розділі 2 цієї роботи).

Таким чином, численні класифікації дієслівної лексики можна звести до наступних типів: 1) основані на синтагматичних (валентних) властивостях; 2) основані на парадигматичних властивостях дієслова як одиниці лексико-семантичної системи (поза текстом); 3) основані на синтагматичних і парадигматичних властивостях одночасно.

Подальше вивчення кожного типу дієслівної лексики є перспективним напрямом наукових розвідок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Большой толковый словарь русских глаголов: Идеографическое описание. Синонимы. Антонимы. Английские эквиваленты / Под ред. проф. Л. Г. Бабенко. Москва: АСТ-ПРЕСС-КНИГА, 2007. 576 с.
2. Васильев Л. М. Семантика русского глагола: учеб. пособие для слушателей фак. повышения квалификации. Москва: Высш. школа, 1981. 184 с.
3. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. Київ: Наук. думка, 1992. 220 с.
4. Горпинич В. О. Морфологія української мови: підручник. Київ: Академія, 2004. 335 с.
5. Дишлева С. М. Адвербіальна дистрибуція лексико-семантичних груп українських дієслів: автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.01 / НПУ ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2008. 18 с.
6. Золотова Г. А., Онипенко Н. К., Сидорова М. Ю. Коммуникативная грамматика русского языка / под общ. ред. Г. А. Золотовой. Москва: Ин-т русского языка им. В. В. Виноградова РАН, 2004. 544 с.
7. Кильдибекова Т. А. Глаголы действия в современном русском языке: Опыт функционально-семантического анализа. Саратов: Изд-во Саратовского университета, 1985. 160 с.
8. Леута О. І. Дієслівні речення в українській літературній мові: структура, семантика, моделі: автореф. дис. ... д-ра філол. наук. Київ: [б. и.], 2009. 35 с.
9. Русанівський В. М. Спроба визначення семантичних груп дієслів на основі формальних критеріїв. Київ: Наук. думка, 1965. С. 56–65.
10. Ткаченко Ю. В. Дієслівна вербалізація градуальної семантики в сучасній українській мові: автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.01 / НПУ ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2016. 21 с.

REFERENCES

1. Bolshoj tolkovy'j slovar russkix glagolov: Ideograficheskoe opisanie. Sinonimy'. Antonimy'. Anglijskie e'kvivalenty' / Pod red. prof. L. G. Babenko. Moskva: AST-PRESS-KNIGA, 2007. 576 p. [in Russian].
2. Vasilev L. M. Semantika russkogo glagola: ucheb. posobie. dlya slushatelej fak. povu'sheniya kvalifikaczii. Moskva: Vy'ssh. shkola, 1981. 184 p. [in Russian].
3. Vykhoanets I. R. Narysy z funktsionalnoho syntaksysu ukrainskoi movy. Kyiv: Nauk. dumka, 1992. 220 p. [in Ukraine].
4. Horpynych V. O. Morfolohiia ukrainskoi movy: pidruchnyk. Kyiv: Akademiia, 2004. 335 p. [in Ukraine].
5. Dyshleva S. M. Adverbialna dystrybutsiia leksyko-semantychnykh hrup ukrainskykh diiesliv: avtoref. dys... kand. filol. nauk: 10.02.01 / NPU im. M. P. Drahomanova. Kyiv, 2008. 18 p. [in Ukraine].
6. Zolotova G. A., Onipenko N. K., Sidorova M. Yu. Kommunikativnaya grammatika russkogo yaz y'ka / pod. obshh. red. G. A. Zolotovoj. Moskva: In-t russkogo yaz y'ka im. V. V. Vinogradova RAN, 2004. 544 p. [in Russian].
7. Kildibekova T. A. Glagoly' dejstviya v sovremennom russkom yaz y'ke: Opy't funkczionalno-semanticheskogo analiza. Saratov: Izd-vo Saratovskogo universiteta, 1985. 160 p. [in Russian].
8. Leuta O. I. Diieslivni rechennia v ukrainskii literaturnii movi: struktura, semantyka, modeli: avtoref. dys. ... d-ra filol. nauk. Kyiv: [b. y.], 2009. 35 p. [in Ukraine].
9. Rusanivskyi V. M. Sproba vyznachennia semantychnykh hrup diiesliv na osnovi formalnykh kryteriiv. Kyiv: Nauk. dumka, 1965. P. 56–65. [in Ukraine].
10. Tkachenko Yu. V. Diieslivna verbalizatsiia hradualnoi semantyky v suchasni ukrayinskii movi: avtoref. dys... kand. filol. nauk: 10.02.01 / NPU im. M. P. Drahomanova. Kyiv, 2016. 21 p. [in Ukraine].